

Citace záznamu

Eva Kalandřiková, Radnice (Pírkův dům) – Ivančice, místnost v přízemí, *Renesanční a manýristické štukatéřství v Čechách a na Moravě* (online databáze), <https://stuky.upce.cz/node/892>, vyhledáno 26. 4. 2024.

Radnice (Pírkův dům) – Ivančice, místnost v přízemí

Číslo záznamu: 892

Bližší určení díla: Geometrický dekor

Památkově chráněno, č. úskp: 41687/7-731

Umístění: Přízemí, vedle dolní síně

Date: 1607-1611

Ivančice, radnice (Pírkův dům), klenba místnosti vedle mážhausu (Lucia Krajčířová 2022)

Anotace

Pozdně renesanční přestavba dnešní ivančické radnice proběhla přibližně v letech 1607-1611 za Šimona Pírka, a to prací vlášských stavitelů a kameníků. Dispozice a zaklenutí dolní síně – mážhausu – jsou spolu s kamenickou výzdobou portálu a arkýře nejceněnějšími prvky stavby. Stav štukové výzdoby klenby mážhausu a původní barevný koncept nelze bez průzkumu blíže specifikovat. V literatuře se objevují i teze zpochybňující původnost štuků.

Abstract

The Town Hall in Ivančice, built in the late Renaissance period, was reconstructed around 1607-1611 (in the days of Šimon Pírek) by the hands of Italian architects and stonemasons. The layout and vaulting of the room downstairs (Maashaus) are the most valuable parts of the building, along with stone decoration of the portal and the oriel window (Sedlák 1980, not paged). Without further examination, the condition of the stucco decoration as well as the original colour concept cannot be specified. Some scholars have also disputed the originality of the stucco decoration.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Jihomoravský kraj	Brno-venkov (okres)	Ivančice	Ivančice
Ulice, čp. / č. o.		GPS	
Palackého náměstí 196/6		49.101510469227, 16.376151612627	

Technika štku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
Tažené profily, vytlačovaný štuk		monochromie (stávající stav)	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

Dnešní ivančická radnice stojí na místě zeměpanského hradu; v 16. století vlastnili dům majetní měšťané (podrobněji Uhrová 1966, s. 260), z nichž pekař Wolf Griespek patrně započal přestavbu, v níž pokračoval v letech 1607-1611 ve spolupráci s vlášským stavitel Antoniem Valdim a sochařem Giorgiem Gialdim provazník Šimon Pírko, po roce 1609 ivančický purkmistr. Chybné označení „dům pánů z Lipé“ se vžilo ve vazbě na znaky ve vrcholu archivolty portálu a v supraportě sdrúženého okna nad ním. Byla to však pouhá loajalita stavebníka vůči vrchnosti, která se demonstrovala i ve výzdobě dalších městských fasád – v našem případě ještě v roce 1636 (letopočet na větrné růžici válcového nárožního arkýře se zkříženými ostrvemi pánů z Lipé, který bývá uváděn v souvislosti s další přestavbou domu), tj. dlouho poté, co v roce 1622 připadly Ivančice Lichtenštejnům. Byla-li dříve zásluha o stavbu připisována Pertoldu Bohobudu z Lipé a datována do let 1607/10-1620 (Lichtenštejnové ji pak měli získat s celým krumlovským panstvím jako konfiskát), došlo poté, co jej Olga Uhrová pramenným objevem spojila s měšťanem Pírkem, k zpřesnění na roky 1607-1611 (s jistotou však realizaci výzdoby rokem stavebníkovy smrti ohraničit nelze, neboť ze závěti víme, že Valdi měl část výplaty obdržet až poté, co dům dostaví). Vedle dolní síně a arkýře se nachází štuková dekorace v místnosti vlevo od mážhausu (klenba s vrcholovým obdélným štukovým zrcadlem rozděleným na dva čtverce s kruhovými terčí uprostřed vyplněnými rozetami, zatímco kouty zrcadla jsou vyznačeny čtvrtkruhy s motivy andělích hlav).

Historické zásahy / opravy

V publikaci o městě z roku 2000 (Schwendtová, s. 99) je původnost štukové výzdoby nepodloženě zpochybněna konstatováním, že „klenba síně byla až do poslední rekonstrukce domu (1953–1958) hřebínková“ a teprve poté „byla přizdobena dekoračními prvky a růžicemi“. Libor Vykoupil (2002, s. 200) uvádí, že „původní hřebínková klenba byla ve 20. stol. rekonstruována“.

Literatura

Alena Houšťová, Adolf B. Král, Olga Uhrová, *Ivančický abecedář. Průvodce Ivančicka*, Ivančice 1966.
 Augustin Kratochvíl, *Ivančice, býv. král. město na Moravě. Popis dějepisný, místopisný a statistický*, Ivančice 1906.
 Miroslava Nováková-Skalická, *Ivančice*, Brno 1972.
 Bohumil Samek, *Umělecké památky Moravy a Slezska, svazek 1, A–I*, Praha 1994.
 Jan Sedlák, *Ivančice*, Ivančice 1980.
 Andrea Schwendtová (ed.), *Ivančice*, Ivančice 2000.
 Olga Uhrová, Stavebník tzv. domu pánů z Lipého v Ivančicích, *Vlastivědný věstník moravský* XVIII, 1966, číslo 2, s. 258–262.
 Ivan Vávra, Minulostí Ivančic. VI. část, *Ivančický zpravodaj* XXV, červen 1996, s. 22–24.
 Libor Vykoupil, Ivančice za panství pánů z Lipé, in: Jiří Čejka, *Ivančice. Dějiny města*, Ivančice 2002, s. 175–235.

Prameny

SOKA Brno-venkov, fond Archiv města Ivančice, inv. č. 128 a 129 – Rychtářská registra města Ivančic 1586–1637 a 1608–1712, I. fol. 7v, 469, II. 527; inv. č. 130 – Sirotčí registra 1602–1628, fol. 188v a další, 436v; inv. č. 132 a 133 – Kniha smluv svatebních větších (1584–1677) a menších (1586–1602), fol. Z 4, 6, 322.

Autoři záznamu

Eva Kalandřáková

Datum poslední změny

20.10.2022

Fotodokumentace současného stavu

Ivančice, radnice (Pírkův dům), hlavní, východní fasáda do náměstí s portálem a arkýřem (Lucia Krajčířová, 2019)

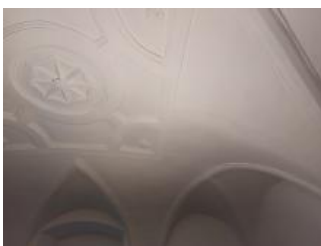
Ivančice, radnice (Pírkův dům), klenba místnosti vedle mážhausu (Lucia Krajčířová 2022)

Ivančice, radnice (Pírkův dům), klenba místnosti vedle mážhausu (Lucia Krajčířová 2022)

Ivančice, radnice (Pírkův dům), klenba místnosti vedle mážhausu (Lucia Krajčířová 2022)

Ivančice, radnice (Pírkův dům), klenba místnosti vedle mážhausu (Lucia Krajčířová 2022)

Ivančice, radnice (Pírkův dům), klenba místnosti vedle mážhausu (Barbora Číhalíková, 2019, <https://iispp.npu.cz/mis/documentDetail.htm?id=1369311>, Creative Commons)

Ivančice, radnice (Pírkův dům), klenba místnosti vedle mážhausu (Barbora Číhalíková, 2019, <https://iispp.npu.cz/mis/documentDetail.htm?id=1369302>, Creative Commons)